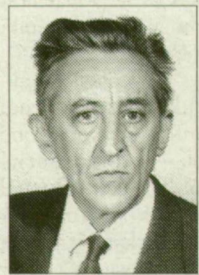

Elhunyt Tandori Károly matematikus

Fölmenni a homokfövenyen

Életének 80. évében, hétfőn elhunyt Tandori Károly akadémikus, Kossuth és Széchenyi-díjas tudós, a Szegedi Tudományegyetem emeritus professzora, a matematikai analízis nemzetközi rangú művelője. Az MTA és az SZTE saját halottjának tekinti, temetéséről később intézkednek.

A szegedi múzeum dísztermében volt a díjkiosztás utáni fogadás, a gálaruhás vendégek forgatagában hiába kerestem a Szegedért Alapítvány tudományos kuratóriumának kitüntettjét. Tandori professzor úr az előcsarnokban üldögélt, nézelődött. Mosolyráncok szántotta arca fölélenkült, valahányszor gratulációt fogadott, látszott, ha az ünnepi forgatagot nem is szíveli nagyon, a „szerette város” megbecsülése jól esik neki. (Ugyanebben az évben, 1994-ben kapta az önkormányzat Pro Urbe díját is.) Újvidéken született, de csak háromesztendő volt, amikor Szegedre költözött a család, így hát ősszegedinek vallotta magát. A hegyeket járta, mint szenvedélyes kiránduló, de az Alföldön érezte magát otthon.

És a szegedi egyetem Bolyai Intézetében. A szobájában a nagy elődök relikviáit őrizgette tisztelettel – és persze használta: Riesz Frigyes ülogarnitúráját, Kalmár László íróasztalát. Ami igazán fontos volt számára, az értékörzés és -teremtés, a folyamatosság igénye – mintha megtestesült volna ezekben a tárgyakban.

A nagyhírű Baross gimnáziumba járt, s aztán évtizedekig rendszeresen találkozott az iskolatársaival, elnöke is volt az öregdiákok szövetségének. Az ő korosztályában a barátságok életre szólnak bizonyultak. A szegedi egyetemen szerzett diplomát, ott tanított, kutatott, saját egyetemén díszdoktorrá is avatták és egykori tanáráról, Székfalvi-Nagy Béláról elnevezett kitüntetéssel ismerték el munkáját. Mindössze 32 esztendő volt, amikor a matematikai tudomány doktora lett, 1965-ben pedig akadémikus. A Széchenyi-díjat és a Szent-Györgyi Albert-díjat 1992-ben kapta.

Egyszer azt mondta, élete legszebb élményei voltak a fiatalkori nyári délutánok: fölmenni gyalog a Tisza-parti gyönyörű homokfövenyen a Marosig, ott be a vízbe és leúszni a hídig... Mesélt, összefutottak a mosolyáraincái, csillogott a szeme.

Talán nem lenne ellenére, hogy ilyennek őrizze a szegediek emlékezete.

S. E.

Botka évadnyitója

Hagyomány már Szegeden, hogy a Közeleti Kávéházba invitálják a város polgármesterét az év elején – az elmúlt esztendő értékelésére. Információk szerint a városháza dísz-

termében ma délután 5 órakor kezdődő, egyórásra tervezett interjúban nemcsak a „tavalyi hó” kerül szóba, Botka László az idei évre vonatkozó exkluzív bejelentésekre készül.

HÍREK

SZEMKÖZT DOBÓ LÁSZLÓVAL

Minden héten szerdán este fél nyolckor látható a Városi Televízió és a Délmagyarország közös műsora, a Szemközt. A mai adásban este fél 8-tól Vass Imre szerkesztő-riporter és Szabó C. Szilárd, lapunk rovatvezető-helyettese Dobó Lászlóval, a szegedi önkormányzat Fidesz-frakciójának tagjával beszélget a politikus javaslatáról, miszerint egy független kuratórium felügyelné a városi televízió és a Szegedi Tükör című kiadvány megjelenéseit. A beszélgetés szerkesztett változatát szombati lapunkban olvashatják.

KONFERENCIA ÉS KIÁLLÍTÁS

A magyar-román Phare határ menti együttműködési program során támogatást szerzett szervezetek számára tegnap záró konferenciát és kiállítást rendezett a VÁTI Kht. a Novotelben.

MARKETINGKLUB SZAKMAI DÉLUTÁNJA

A Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara kommunikációs- és reklám-, valamint marketingklubjának összevont szakmai délutánján, csütörtökön 14 órai kezdettel Baranyai Antal, a Komplex Reklámstúdió Kft. ügyvezetője tart előadást a személyre szabott kommunikációról a Novotelben.

Szegedi zsidók fotója is szerepel a roma holokausztról készült kiállításon

Emlékezni csak pontosan

A roma holokausztról látható kiállítás Budapesten a Páva utcai Holokauszt Emlékközpontban, ahol Kleinné Müller Ilona megdöbbenve fedezte fel édesapját és más szegedi zsidó polgárokat az egyik felvételen.

MUNKATÁRSUNKTÓL

– Budapesten, a Páva utcai zsinagógában a nyáron nyílt meg a Holokauszt Emlékközpont. Amikor elmentem megnézni a kiállításokat, majdnem összeestem, mert a roma holokausztról szóló A Pharajimos emlékezete című tárlaton váratlanul megpillantottam édesapámat, aki hatvan évvel ezelőtt borzasztó körülmények között halt meg Auschwitzban – meséli Kleinné Müller Ilona. A 83 évesen is teljes szellemi frissességgel örvendő szegedi hölgy pontosan emlékszik a fényképre is, amit a legendás sajtófotós, lapunk egykori munkatársa, Liebmán Béla 1940 júliusában Hódmezővásárhelyen az első szegedi munkaszolgálatos csoportról készített.

– Édesapám, Müller László ismert műkereskedő volt Szegeden. A Tisza Lajos körúton volt az üzlete. A roma holokausztról készült tárlaton és az arról megjelentetett brosúrában szereplő Liebmán-fotón más szegedi zsidó polgárok, például dr. Weisz ügyvéd, Iricz textiltkereskedő, Grünwald könyvkereskedő és dr. Gergely nőgyógyász is láthatók. A felvétel azt a pillanatot ragadta meg, amikor az elit társaság ásóval és lapáttal a vállán este fél 7 körül visszatért a munkából. Azért emlékszem ilyen jól, mert épp én is ott voltam, amikor a fotó készült. Az emberseg felügyelő még azt is lehetővé tette, hogy beszélhessek apámmal. Nem vagyok cigányellenes, nem az

A történetek felkavarták a múltat Kleinné Müller Ilonában

Fotó: Miskolczi Róbert

a baj, hogy apám és társai a romákkal szerepelnek együtt, hanem az, ha már készítenek egy ilyen kiállítást, akkor a történelmi valóságnak megfelelően tájékoztassák, és ne vesszék félre a látogatókat. Tőlem a fotó maradhat a tárlaton, csak legalább egy kis táblácskán jelezzék: kik szerepelnek rajta, hol és mikor.

Kleinné Müller Ilona sok sors-társához hasonlóan megszenvedte a vézskorszakot. Menyasszony volt, 1942. január 25-én lett volna az esküvője, amikor két nappal korábban a csetnikek az újvidéki pogromban megölték a vőlegényét. Szegeden 1944-ben először csak a család rádióját vették el,

majd bevonták. Müller László iparendelvényét. Müller Ilona fogtechnikusnak tanult, mert a numerus clausus miatt esélye sem volt, hogy bejusson az egyetemre.

– A németek bejövetele után nem sokkal, 1944 áprilisában deportálták édesapámat, aki először Topolyára került, majd onnan vittek Auschwitzba. Társai közül egyedül Fenyő Mátyás tért haza, ő mesélte róla: borzasztóan lesóványodott, mert a kevés ételmét is állandóan cigarettára cserélte. Végül egyik barátja segítségével a lágerkórházba került, amit a németek a felszabadítók megérkezése előtt az utolsó pillanatban felgyújtottak. Ő is odaveszett. Mi 1945. május 24-én tértünk haza anyukámmal az ausztriai munkatáborból, ahol a téglagyárban dolgoztunk és vagonokat rakodtunk. Szerintem az egész szörnyűséget el kellene felejtetni, nem pedig állandóan feltépni a sebeket. Hiába mesélünk erről, aki nem élte át, nem értheti meg, legfeljebb sajnálkozni tud – mondja Kleinné Müller Ilona.

KEVÉS A FOTÓ

A kiállításnak otthont adó Holokauszt Emlékközpont munkatársa, Hajdú Eszter elmondta: a magyarországi roma holokausztról alig maradtak fenn fotók, ezért hazai és nemzetközi tárakból összegyűjtött, a vézskorszakkal kapcsolatos változatos képanyagot használtak fel a tárlat készítői. Liebmán Béla ominózus fényképe egy kinagyított, hatalmas, panorámaszerű fotómontázs része, amelyen más nem roma áldozatok is szerepelnek.

Tornainé sírva mesél a tragédiáról

Fotó: Frank Yvette

Szakértő szerint a villamossínek közvetlen közelében lévő úthibák miatt szenvedett halálos közúti balesetet segédmotoros kerékpárjával egy horgosi férfi Szegeden. A közlekedési társaság elutasította a fenntartó nélkül maradt öttagú család kárigényét. Az ügyben a bíróság dönt.

– Soha nem felejttem el azt a napot – kezdte a tragikus események felidézését tegnap Szegeden a négygyermekes horgosi Tornai Imréné. – 2003. szeptember 26-a volt, hazafelé tartottam, amikor a házunk közelében megállított egy rendőr. Rosszat sejtettem. Megkérdezte, hol van a férjem, mikor beszéltem vele, van-e segédmotorja. Elmondtam, hogy Szegeden dolgozik, naponta beszélünk és van egy Kanjiza segédmotoros kerékpárja. A belügyes ezután közölte velem, hogy férjem halálos közúti balesetet szenvedett Szegeden...

A szerb állampolgárságú, Szegeden dolgozó horgosi Tornai Imre 2003. szeptember 26-án,

reggel hét óra körül a Moszkvai körúton haladt a Mars tér felé. A Kálvária sugárút előtt – egy teherautó mögött – a lámpa piros jelzése miatt meg kellett állnia. Ismét elindulva mintegy 20 kilométeres sebességgel ért az út kereszteződésbe, ahol elvesztette egyensúlyát és elesett. A férfi olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a mentők már nem tudták megmenteni az életét. Szakértői vélemény szerint a halálos tragédiát a villamossínek közvetlen közelében lévő úthibák okozták.

Az asszony elmondta, ő nem dolgozott, rá a gyermekek nevelése hárult, a férje volt a családfenntartó.

– Tudom, nehéz elhinni, de a baleset utáni időszakban napok teltek el úgy, hogy nem tudtunk semmit sem enni. Még kenyérre sem volt pénzünk. Tudja milyen szörnyű érzés, amikor egy anya nem tud a gyerekeinek enni adni, nem tud karácsonykor, születésnapon semmit adni azoknak, akiket szeret? Férjem halálával egyik pillanatról a másikra megszűnt minden jövedelmünk – mondta a

beszélgetésünk alatt többször is felzokogó Tornai Imréné.

A történetek után az asszony jogi képviselőjével megkereste a Szegedi Közlekedési Társaságot. Kérte, hogy három kiskorú gyermekének (a negyedik már nagykorú), a 16 éves Lacinak, a 11 éves ikreknek, Saroltának és Szilveszternek, valamint neki a cég fizessen kártérítést. Az SZKT azonban elutasította a horgosi család igényét. Tornai Imréné ezután keresetet nyújtott be a bírósághoz.

A Szegedi Városi Bíróság elrendelte a Tornai család megváltozott élethelyzetének vizsgálatát. Az asszony már korábban, a gyermekek tegnap este át egy többórás, mindenre kiterjedő vizsgálaton a szegedi igazságügyi orvostani intézetben.

– A férjem halála okozta traumába belebetegedtem, nem tudok munkát vállalni. Jelenleg Németországból kapunk járadékot, ahol Imre 14 évet dolgozott. Abból élünk – mondta a beszélgetésünket végighallgató gyermekei előtt Tornai Imréné.

OLÁH ZOLTÁN

A mórarahalmi e-skola

B@golyvár: a jövő e-skolája címmel komplex informatikai fejlesztés, beruházás kezdődik a mórarahalmi általános iskolában: tavaly 155 millió forintot nyertek pályázaton.

– Kimagaslóan sikeres év volt a tavalyi a mórarahalmi Móra Ferenc általános és szakiskolában: pályázatokkal közel 155 millió forintos támogatást nyertünk el. Az Oktatási Minisztérium és az Európai Unió Phare-programja által finanszírozott informatikai beruházás a régióban is egyedülálló fejlesztéseket tesz lehetővé – mondta Porkoláb Mihály az iskola PR-igazgatóhelyettese, a Homokháti Iskolaszövetség szakmai vezetője.

– Mórarahalom és térsége három fő területre koncentrál: az alapfokú oktatás infrastruktúrájának és módszertanának fejlesztésére, a

szakképzés feltételeinek kialakítására és fejlesztésére, valamint a felnőttképzés hátterének megteremtésére – magyarázta Nógrádi Zoltán, Mórarahalom polgármestere.

A B@golyvár, a tetőtéri infotéka kiépítésére 62 millió 500 ezer forintot költhetnek: hármas tagolású, egy légtérű központ jön létre, melyben informatikai részt, terminálokat és foglalkoztatást alakítanak ki. A Metodik@-P@tika révén 150 tanár informatikai képzésére 12 millió 500 ezer forint fordítható. A Homokháti Multimédiák az informatikai tehetséggondozást szolgálja ugyanezekkor ráfordítással: hatszáz tanuló 1600 órában tanítanak.

Az iskola új projektorokat, laptopokat, sőt új hálózatot kap, 6 új tanterem is épül: 4 az iskolában, 2 a fürdőben a fizioterápiás szakasszisztensképzést szolgálva.

G. ZS.

Nyertes sportpályázatok

Öt Csongrád megyei kistépülés nyert pénzt sportlétesítményei fejlesztésére a Nemzeti Sporthivatal pályázatán.

A Nemzeti Sporthivatal Tiszasziget, Ambrózfalva, Ópusztaszer, Pitvaros és Derekegyház sportcélú beruházásait támogatja. Tiszasziget a szabadidőpark sportöltözőjének bővítéséhez 5 millió forintot, Ambrózfalva sportpálya fejlesztésére 1 millió 50 ezer forintot kapott. Ópusztaszer a sportöltöző felújítására 5 millió forintot, Pitvaros fejlesztésre 4 millió 350 ezer forintot költött. Derekegyház pedig több mint 4 millió forintból gazdálkodhat.

– Apró, de fontos beruházások-

ról van szó, amelyek a tömegsportot és a kistépülést is szolgálják – mondta Újhelyi István, az MSZP alelnöke – Képviselőként sokat lobbiztam azért, hogy a Fidesz vezette Tiszasziget nyerjen, ebből is látható, hogy a politikai szembenállás ilyen kérdésekben felesleges.

Ferenczi Ferenc, Tiszasziget alpolgármestere elmondta, szertárt és két ifióltözőt építenek a pénzből, társadalmi munkában. A munkálatoknak a pályázati kiírás szerint augusztus 31-éig kell elkészülni, ezért márciusban a tervek szerint megkezdődik az építés. Ópusztaszeren a polgármester, Makra József tájékoztatása szerint a rossz állapotú, 30 éves sportöltöző teljes felújítására fordítják az 5 millió forintot.